

Kristinehamns kommun

kommunen@kristinehamn.se

## Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

---

efter prioriterad tillsyn i Presterudsgymnasiet  
i Kristinehamns kommun

## Tillsyn i Presterudsgymnasiet

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Kristinehamns kommun under våren 2015. Presterudsgymnasiet besöktes av Skolinspektionen den 7 och 8 maj 2015.

### Måluppfyllelse och resultat

---

Skolverkets officiella statistik visar för Presterudsgymnasiet att av de elever som fick avgångsbetyg läsåret 2013/14 fick 70 procent gymnasieexamen. Motsvarande andel för riket var 83 procent för de aktuella gymnasieprogrammen. Genomsnittligt betygspoäng för elever med avgångsbetyg läsåret 2013/14 var 11,4, motsvarande för riket 13,0. Av de 20 elever som påbörjade sin gymnasieutbildning 2011/12 hade 60 procent examen inom tre år, motsvarande för riket var 64 procent. Enligt Skolverkets statistik var Presterudsgymnasiets resultat på de nationella kursproven i svenska, engelska och matematik betydligt lägre än rikets läsåret 2013/14. Exempelvis fick 55 procent av eleverna på industritekniska programmet lägst betyget E både på kursprovet i Eng 5 och i Ma 1a, jämfört med 93 respektive 68 procent i riket. På kursprovet i Sv 1 fick, inom samma elevgrupp, 44 procent av eleverna lägst betyget E, motsvarande för riket 88 procent. På kursprovet i Ma 1a fick 21 procent av eleverna på fordons- och transportprogrammet, och 50 procent av eleverna på vård- och omsorgsprogrammet, lägst betyget E. Motsvarande för riket var 64 procent.

Skolinspektionens enkät för elever i år 2 i gymnasieskolan skickades ut till kommunen inför tillsynen och besvarades under höstterminen med 79 procents svarsfrekvens för Presterudsgymnasiets elever. Enkäten visar att eleverna skattar samtliga frågeområden högre än riksgenomsnittet, förutom Trygghet. De påståenden som eleverna besvarat inom detta frågeområde är "I min skola finns det elever som jag är rädd för", "I min skola finns det personal som jag är rädd för" och "Jag känner mig trygg i skolan". Även Trygghet skattas dock högt på skolenheten med ett indexvärde 8,4 av 10 där ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning. Motsvarande värde för riket är 8,6. Stimulans och Ordningsregler är de frågeområden som skattats lägst av eleverna, båda med ett indexvärde av 6,7 där motsvarande värden för riket är 6 respektive 6,1. Några påståenden som eleverna värderat inom dessa områden är "Skolarbetet är intressant", "Skolarbetet är roligt" och "Skolarbetet stimulerar mig att lära mig mer" samt "I min skola följer eleverna de ordningsregler som finns" och "I min skola är vi elever med och bestämmer vilka ordningsregler vi ska ha".

## Översikt över konstaterade brister i verksamheten

### Skolinspektionens ingripanden

| Område                                                                                                                                                  | Typ av ingripande       | Senaste datum för redovisning |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-------------------------------|
| 1. Undervisning och lärande                                                                                                                             | Ingen brist konstaterad |                               |
| 2. Extra anpassningar och särskilt stöd                                                                                                                 | Ingen brist konstaterad |                               |
| 3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten) | Föreläggande            | 2015-12-04                    |
| 4. Bedömning och betygssättning                                                                                                                         | Ingen brist konstaterad |                               |
| 5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling                                                                                             | Ingen brist konstaterad |                               |
| 6. Förutsättningar för lärande och trygghet                                                                                                             | Föreläggande            | 2015-12-04                    |
| 7. Styrning och utveckling av verksamheten                                                                                                              | Föreläggande            | 2015-12-04                    |
| 8. Garanterad undervisningstid i yrkesprogram                                                                                                           | Ingen brist konstaterad |                               |

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

### Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det för utbildningarna på introduktionsprogrammen saknas planer för utbildningen och att de individuella studieplaner som upprättats för eleverna vid introduktionsprogrammen är bristfälliga. Då dessa program saknar nationellt fastställda programstrukturer och examensmål har planen för utbildningen liksom de individuella studieplanerna en extra viktig funktion för att ge

utbildningen stadga och en klar målsättning för eleverna i att förbereda dem för arbete eller vidare studier.

Rektorn tillsammans med lärarna måste dessutom förbättra sitt systematiska kvalitetsarbete. Arbetet med uppföljning av skolenhetens kunskapsresultat måste omfatta introduktionsprogrammen och analyser måste ske av samtliga uppföljda kunskapsresultat så att utvecklingsåtgärder kan identifieras utifrån en sådan analys och därefter planeras och genomföras. Rektorn behöver också se till att kvalitetsarbetet dokumenteras på ett sådant sätt att effekterna av vidtagna utvecklingsåtgärder kan följas upp och utvärderas i syfte att utveckla utbildningen inför kommande läsår.

Skolinspektionens tillsyn visar också att rektorn måste se till att elevhälsans arbete stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål genom att främst verka förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionen har i beslut den 18 juni 2015 efter tillsynen av huvudmannen för gymnasieskolan i Kristinehamns kommun (Dnr 43-2014:8027) bedömt att eleverna på Presterudsgymnasiet inte har tillgång till ett skolbibliotek som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling, och ingå i skolans pedagogiska verksamhet.

## Skolinspektionens beslut

---

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kristinehamns kommun att senast den 4 december 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

### **Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)**

*Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.*

*Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.*

*För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.*

### Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kristinehamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier. (17 kap. 3-7 §§ skollagen)

*Åtgärder*

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Huvudmannen och rektorn ska se till att utbildningen på respektive introduktionsprogram följer en beslutad plan för utbildningen.

Rektorn ska se till att elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier bland annat genom att se till att innehållet i de individuella studieplanerna stämmer överens med författningarnas krav.

*Motivering till bedömning av brist*

Enligt skollagen ska utbildningen på ett introduktionsprogram följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 455 och 805) ska huvudmannen för alla utbildningar på introduktionsprogram fastställa en plan som anger utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll. Denna plan, i kombination med elevens individuella studieplan som ska innehålla de ämnen och kurser som eleven ska studera samt eventuella åtgärdsprogram, ger den stadga och samtidigt den flexibilitet som är nödvändig för en utbildning med en klar målsättning. Enligt skollagen ska det för varje elev upprättas en individuell studieplan. Enligt 1 kap. 7 § gymnasieförordningen ska en elevs individuella studieplan innehålla uppgifter om vilken studieväg eleven går på och om de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort, elevens studier i grundskolans ämnen och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen om eleven följer ett introduktionsprogram.

Lärare uppger i intervju att planer för utbildningen saknas. Skolinspektionen har vid tillsynsbesöket begärt att få ta del av planer för utbildningen för introduktionsprogrammen, men rektorn har inte funnit några. Av huvudmannens delegationsordning, som skickats in till Skolinspektionen, framgår att beslut enligt 17 kap. 7 §, i vilken det anges att utbildningen på introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen, är delegerat till rektor.

Av intervju med elever vid introduktionsprogram framgår att inte alla elever vet vilket introduktionsprogram de läser. Elever uppger att de har individuella studieplaner som upprättas av deras mentor vid utvecklingssamtal, och som de diskuterar tillsammans med sin mentor. Lärare på introduktionsprogrammen uppger i intervju att det är "ganska otydligt vilken inriktning eleverna går på IM" och att de förstår att eleverna själva inte heller vet vilket

introduktionsprogram de läser. Rektor uppger i intervju att individuella studieplaner upprättas av mentorer på introduktionsprogrammen men hon är missnöjd med innehållet i de individuella studieplanerna.

Skolinspektionen har granskat ett urval individuella studieplaner. Av de individuella studieplanerna för eleverna på yrkesprogrammen framgår tydligt vilket program eleven läser, elevens avslutade, pågående och planerade kurser, om eleven har avslutade men ej betygsatta kurser, samtliga tydligt daterade, samt en poängsammenställning. De individuella studieplanerna för elever vid introduktionsprogrammen ser dock annorlunda ut. Av flera av dessa framgår det inte vilket program eleven läser. Det anges i dessa att eleven läser något eller några grundskoleämnen men det finns inga datum som anger utbildningens start och slut. Det framgår heller inte om eleven läser några ytterligare kurser, utöver de angivna grundskoleämnena. Det finns endast fält för grundskoleämnena på blanketterna som används. Blanketten har inget utrymme för att ange eventuella gymnasieämnen som eleven läser. Det framgår dock vilka godkända grundskoleämnen eleven har med sig från grundskolan, men det finns exempel där det står ett frågetecken vid ett ämne.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det för utbildningarna på introduktionsprogrammen saknas planer för utbildningarna. Vidare framgår att det finns elever vid introduktionsprogrammen som inte vet vilket program de läser och att det inte heller är tydligt för alla lärare. Flera av de individuella studieplaner som upprättats för eleverna vid introduktionsprogrammen, vilka har en extra viktig funktion för dessa elever då deras program saknar nationellt fastställda programstrukturer och examensmål, saknar uppgifter som ska finnas i dessa. Bland annat saknas, för en del, information om vilket program eleven läser. Vilka ämnen och kurser eleven har läst, läser och ska läsa framgår heller inte alltid. Det saknas i de individuella studieplanerna också datumangivelser för samtliga de grundskoleämnena som eleverna läser eller har läst. Planen för utbildningen på introduktionsprogrammet tillsammans med den individuella studieplanen och, i förekommande fall, åtgärdsprogram ska ge den stadga och samtidigt den flexibilitet som är nödvändig för en utbildning med en klar målsättning. Eftersom de förstnämnda planerna för utbildningen på introduktionsprogrammen saknas och de individuella studieplanerna innehåller brister samtidigt som det finns såväl elever som lärare som är osäkra på vilket introduktionsprogram elever läser är det inte säkerställt att elevernas utbildning har en klar målsättning och planeras så att de förbereds för arbete eller vidare studier.

*Motivering till föreläggande som ingripande*

Kristinehamns kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kristinehamns kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

**Förutsättningar för lärande och trygghet**

*Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.*

*Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.*

**Bedömning av brist**

Skolinspektionen konstaterar att Kristinehamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

**Åtgärder**

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

**Motivering till bedömning av brist**

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Enligt

läroplanen ansvarar rektor för att elevhälsan utformas så att elever som behöver särskilt stöd eller andra stödåtgärder får detta.

Av intervjuer framgår att eleverna vet att de kan boka tid hos kuratorn och att de kan besöka skolsköterskan vid behov. En elevgrupp uppger att skolsköterskan presenterat sig för klassen i början av årskurs 1. I en elevgrupp som intervjuats känner ingen till att det finns en skolpsykolog. En annan elevgrupp uppger att det är svårt att boka tid hos psykolog och att någon "fått vänta hela läsåret". Elever uppger att elevhälsans representanter inte är ute i klasserna men det har på skolan hållits en föreläsning om droger och eleverna har besvarat en enkät om detsamma.

Lärare uppger att elevhälsans personal presenterar sig för eleverna när de börjar årskurs 1 och att skolsköterskan har hälsosamtal med varje elev. Lärarna upplever att elevhälsan snarare "släcker bränder istället för att stämma i bäcken" och efterlyser ett tydligare hälsofrämjande och förebyggande arbete. Lärare vid introduktionsprogrammen uppger att elevhälsan haft "tjejgrupper" och att de haft "röksamtal" med eleverna.

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att de inte anser sig ha ett hälsofrämjande och förebyggande arbete. De kan dock ge några exempel på sådant arbete, såsom "tjej- och killgrupper" för eleverna som läser språkinträdning och skolsköterskans hälsosamtal med eleverna. Kuratorn uppger att hennes arbete mest handlar om att "släcka bränder" och upplever att det saknas en struktur för hur hon ska arbeta.

Av Skolinspektionens utredning framgår att elevhälsan inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Även om det ges exempel på elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande insatser uppger representanter för elevhälsan att de inte anser sig ha ett hälsofrämjande och förebyggande arbete och lärare har samma uppfattning.

#### *Motivering till föreläggande som ingripande*

Kristinehamns kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kristinehamns kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

#### **Styrning och utveckling av verksamheten**

*Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta*

*syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.*

### *Bedömning av brist*

Skolinspektionen konstaterar att Kristinehamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

### *Åtgärder*

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska tillsammans med personalen följa upp skolenhetens kunskapsresultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen.

Det som framkommer vid uppföljningen ska analyseras. Utifrån analysen ska rektor besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder.

Rektorn ska planera för och se till att utvecklingsåtgärderna genomförs.

Rektorn ska se till att uppföljning, beslut om åtgärder samt planering för att genomföra dessa dokumenteras.

*Motivering till bedömning av brist*

Enligt skollagen ska rektor på skolenhetsnivå ansvara för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten ska nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen har rektor, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan, ansvar för skolenhetens resultat.

Skolinspektionen har tagit del av skolans dokument Utvecklingsplan för det systematiska kvalitetsarbetet vid Presterudsgymnasiet, Läsåret 2014/15 samt Systematiskt kvalitetsarbete, Läsåret 2013/14. I det förra anges skolans pedagogiska vision, arbetssätt och målområden med prioriterade utvecklingsområden samt en tidsplan där allt ifrån friluftsdagar och datum för skolfoto, till APT-tillfällen och datum för "upprättande av lokal utvecklingsplan" anges. I dokumentet Systematiskt kvalitetsarbete, Läsåret 2013/14 beskrivs under första rubriken skolans organisation, personalsammansättning och elevunderlag. Under den andra rubriken följer en verksamhetsbeskrivning av läsåret ifråga. Därefter följer rubriken Analys och förslag på åtgärder inför nästa läsår under vilken målområdena Kunskap, Ansvar och Trygghet återfinns. En tabell presenteras för läsåret 2013/14, som för de gymnasiegemensamma ämnena visar andelen elever som inte uppnått godkänt betyg. En tabell som visar andelen elever som gått ut med yrkesexamen läsåret 2013/14 presenteras också. Det konstateras att "betygsstatistiken visar bättre siffror" inom några ämnen och "en försämring av måluppfyllelsen" i andra men det framgår inte i relation till vad och statistik från tidigare år presenteras inte i dokumentet. Beträffande introduktionsprogrammen saknas uppföljning av kunskapsresultaten helt. Inom målområdet Ansvar tas frånvarostatistik upp för läsåret 2013/14 för de olika programmen.

Denna del, Analys och förslag på åtgärder inför nästa läsår, innehåller under rubriken Kunskap redogörelse för hur de resultat som nämns ovan ser ut, men det finns ingen reflektion eller analys kring varför resultaten ser ut som de gör. De förslag på åtgärder som nämns beskriver vad man vill åstadkomma eller

vidareutveckla men det saknas uppgifter om vad åtgärderna ska bestå i, hur och när de ska genomföras och vem som är ansvarig. Under rubriken Trygghet följs trygghet och studiero upp och planerade åtgärder anges.

Lärare uppger i intervju att de analyserar betygsstatistiken i sina respektive arbetslag och skickar sedan analysen till biträdande rektorn som ska göra en sammanställning av dessa. Lärarna känner dock inte till dokumentationen gällande det systematiska kvalitetsarbetet som skickats till Skolinspektionen. Rektorn uppger att hon är medveten om att lärarna inte känner till dokumentationen.

Av Skolinspektionens utredning framgår att trygghet och studiero följs upp och att planerade åtgärder anges vilket tyder på att en analys gjorts av resultaten gällande trygghet och studiero. Utredningen visar också att kunskapsresultaten till viss del följs upp för de nationella programmen. Dock görs ingen uppföljning av kunskapsresultaten för introduktionsprogrammen. Det framkommer vidare att analyser av kunskapsresultaten görs inom arbetslagen men det genomförs inga analyser på skolenhetsnivå, inte ens av de kunskapsresultat för de nationella programmen som följs upp. Planerade utvecklingsåtgärder som beslutats utifrån en analys av kunskapsresultaten saknas i dokumentationen. Det som finns är förslag på åtgärder som beskriver vad man vill åstadkomma eller vidareutveckla men det saknas uppgifter om vad åtgärderna ska bestå i samt hur och när de ska genomföras.

#### *Motivering till föreläggande som ingripande*

Kristinehamns kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kristinehamns kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

### **Övriga arbetsområden**

#### ***Undervisning och lärande***

*Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga*

*såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.*

*I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.*

### **Extra anpassningar och särskilt stöd**

*Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.*

*När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehundledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.*

**Bedömning och betygssättning**

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

**Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling**

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

**Garanterad undervisningstid i yrkesprogram**

En viktig förutsättning för att uppnå utbildningens mål är att elever får undervisning i en tillräcklig omfattning. Tillsammans med andra faktorer som ett aktivt lärarstöd och en god arbetsmiljö har undervisningstiden betydelse för vilka resultat som uppnås. Elever på yrkesprogrammen har enligt skollagen rätt till minst 2 430

## Beslut

2015-09-14  
15 (18)

Dnr 43 - 2014:8022

*undervisningstimmar om 60 minuter (garanterad undervisningstid). Undervisningen behöver planeras och genomföras på ett sådant sätt att varje elev får sin garanterade undervisningstid. I detta ingår att skolenheten följer upp vilken undervisning som faktiskt blivit av för att kunna kompensera elever för förlorad undervisningstid, exempelvis vid inställda lektioner eller om en elevs undervisningspass förläggs samtidigt som elevens arbetsplatsförlagda lärande (APL).*

### **Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

## Beslut

2015-09-14  
16 (18)

Dnr 43 - 2014:8022

På Skolinspektionens vägnar



Hans Larson  
Beslutsfattare



Solmaz Malek Lundin  
Föredragande

### Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Presterudsgymnasiet

## **Bilaga 1: Allmänt om tillsynen**

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se) under fliken Inspektion.

## **Bilaga 2: Fakta om Presterudsgymnasiet**

Presterudsgymnasiet i Kristinehamns kommun är en gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram. Skolan har 150 elever på yrkesprogrammen och 92 elever på introduktionsprogrammen. Enligt kommunens hemsida erbjuds samtliga fem introduktionsprogram på Presterudsgymnasiet. De nationella program som ges är restaurang- och livsmedelsprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet, fordon- och transportprogrammet samt industritekniska programmet. Inom yrkesprogrammen erbjuds gymnasial lärlingsutbildning. Skolan leds av en rektor.